

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО

Інформаційно-аналітичний огляд

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом
“отримувати weeklyupdates” на адресу office@rac.org.ua
Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>
© Ресурсно-аналітичний огляд “Суспільство і довкілля”

АКЦЕНТИ

КОНТРАБАНДА ЛІСОМ ТА ТОРГІВЛЯ З ЄС

Минулий місяць пройшов у палких дискусіях з приводу контрабанди деревини з України в ЄС. В інформаційному просторі активно поширювався звіт громадської організації Earthsight з Великобританії, в якому викривались факти масштабної торгівлі контрабандою деревиною між Україною та ЄС. У відповідь, глава Уряду ініціював перевірки лісгоспів на предмет контрабанди лісу і підписав звернення до Генпрокуратури про перевірки фактів порушень.

На цьому фоні Верховна Рада прийняла законопроект №5495, яким посилила відповідальність за незаконні рубки та торгівлю лісоматеріалами. Водночас, цей же законопроект встановлює 8-річний мораторій на експорт паливної деревини (більшість контрабандної деревини перевозиться під виглядом дров до ЄС).

Президент України наклав вето на цей закон саме у зв'язку із мораторієм на експорт, оскільки це порушує наші зобов'язання в рамках СОТ та Угоди про асоціацію з ЄС. Нагадаємо, чинний мораторій на експорт більшості видів необробленої деревини викликав різку негативну реакцію ЄС й очікує арбітражного вирішення.

Наразі Україна страждає від незаконних вирубок лісів, проте чинні обмеження на експорт деревини спрямовані не на боротьбу з цим явищем, а на підтримку внутрішнього виробника. Очевидно, що жодні додаткові обмеження на експорт не здатні вирішити проблему незаконних рубок. З іншого боку, ЄС повинен докласти більше зусиль до контролю за походженням деревини, що імпортується до ЄС з України.

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО РАТИФІКАЦІЇ МІНАМАТСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

Мінприроди 26 липня 2018 р. провело громадське обговорення законопроекту про ратифікацію Мінаматської конвенції про ртуть, яку Україна підписала 9 жовтня 2013р.

Мінаматська конвенція про ртуть має на меті охорону здоров'я людей та довкілля від антропогенних викидів і вивільнень ртуті та її сполук і визначила низку заходів, необхідних для її досягнення, серед яких:

- заборона створення нових підприємств із видобутку первинної ртуті та поступове закриття діючих,
- екологічно безпечне тимчасове зберігання ртуті і ртутних відходів, а також забруднених ділянок,
- заборона виробництва, експорту й імпорту ртутьвмісних продуктів, а також їх поступовий вивід з експлуатації

(зокрема, люмінесцентних ламп, акумуляторів, неелектричних термометрів і барометрів тощо),

- заборона використання ртуті у виробничих процесах (наприклад, хлор-лужне виробництво),
- обмеження викидів від технологічних процесів (виробництво цементу, робота вугільних електростанцій тощо).

З 1995 року в Україні припинено видобуток ртуті. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року передбачає нові методи поводження із небезпечними відходами, що містять ртуть та її сполуки. Водночас, як зазначив Сергій Лук'ячук, директор Департаменту екологічної безпеки та дозвільно-ліцензійної діяльності Мінприроди, ратифікація конвенції сприятиме більш швидкому пошуку альтернатив та активізації інвестицій у безпечні технології.

ЦИФРА МІСЯЦЯ

95,5%

частка виявлених порушень вимог законодавства
про надрокористування при проведенні перевірок використання
надр впродовж березня-червня 2018 року

ШЛЯХ ДО НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Паризька угода визначила механізми та інструменти впровадження низьковуглецевого та опірною до зміни клімату розвитку. Зокрема, держави заохочуються до розроблення довгострокових стратегій низьковуглецевого розвитку (ст. 4 п. 19). Конференція Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату закликала сторони до 2020 року подати до Секретаріату довгострокові стратегії

низьковуглецевого розвитку (які розраховані до середини століття) з подальшим їх опублікуванням на веб-сайті конвенції (п. 35 Рішення 1/СР.21 «Про прийняття Паризької угоди»).

Сьогодні дев'ять держав надіслали повідомлення про прийняті довгострокові стратегії низьковуглецевого розвитку, до яких 30 липня приєдналася Україна.

Джерело: ООН. Зміна клімату

Україна ще у грудні 2016 року передбачила розроблення і реалізацію середньострокової стратегії низьковуглецевого розвитку України на період до 2030 року ([Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року](#)), а в грудні 2017 року підтвердила необхідність виконання такого заходу у 2018 році ([План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року](#)). В подальшому такий захід було скориговано і передбачено розроблення та подання Кабінетом Міністрів України проекту акту щодо схвалення Стратегії низьковуглецевого розвитку на період до 2050 року ([План пріоритетних дій Уряду на 2018 рік](#)).

Новинні ресурси і КМУ, і Мінприроди повідомили, що 18 липня 2018 р. членами уряду було прийнято стратегічний документ переходу економіки України на модель низьковуглецевого розвитку, яка передбачає зменшення обсягу викидів парникових газів, відмову від викопного палива і старт інвестування у відновлювальні джерела енергії. Наявність в Україні Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року має позитивні сторони, серед яких намір до 2050 р. скоротити викиди парникових газів до рівня 35% від 1990 р., визначення шляхів реформування національної економіки по всіх напрямках

до низьковуглецевого розвитку, а також її подальший перегляд кожні 5 років з урахуванням національних обставин та можливостей. Аналіз [проекту](#) Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, звертає увагу на відсутність у ній конкретних цільових індикаторів (крім загального показника скорочення викидів парникових газів) та у значній мірі модельний характер її положень. Документ, в значній мірі, виглядає як дорожня карта руху України до низьковуглецевого розвитку.

Наразі, залишається відкритим питання доступності в інформаційному просторі:

- актуального тексту Стратегії (як [україномовний](#), так й [англомовний](#) текст датований 2017 роком),
- рішення уряду, яким Стратегія затверджена/прийнята (згідно з [порядком денним](#) засідання уряду від 18 липня 2018 року (так і його [відео-трансляцію](#)), на розгляд КМУ винесилося не питання про схвалення чи прийняття Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а про пропозицію Мінприроди щодо направлення такого документу до Секретаріату Рамкової конвенції ООН про зміну клімату).

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

«Під виглядом порятунку екології популізм намагається попіаритися на біді, яка справді є нагальною і вимагає від нас рішучих дій. Рішучих, але не таких незграбних, як чинять популісти, зображаючи Україну безвідповідальним партнером, де бажання товстосумів стоять вище за національні інтереси та міжнародні домовленості.»

Іванна Климпуш-Цинцадзе, Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, щодо критики вето Президента законопроекту про посилення відповідальності за незаконні рубки.

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

6 липня 2018 року

Державне агентство водних ресурсів та Агенція журналістики даних презентували інтерактивну карту забрудненості річок в Україні "Чиста вода"